

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Capvt XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

Aisti] *Æstios* appellat Tacitus *Descript. Germ. cap. 45.* Hæstos, Jordanus sive Jornandes Episcopus Ravennas, *de rebus Gethicis p. 103. Edit. Lindenbrog.* Gens fuit antiquissima, originis Germanicæ, inter Venedos & Slavos media, ubi nunc Prussi ac Livones habitant. Nam quod aliqui antiquos Borussia incolas *Sclavica* originis faciunt, imperitiæ condonandum est, cum constet linguâ Celticâ ac moribus Svevicis usos esse *Æstios*; id quod Philip. Cluverius *lib. 1. 1. Germ. Antiqua cap. 44.* latissimè probat. Et sanè videor mihi idem investigare ex iis Taciti verbis: *Frumenta ceterosq; fructus patientius quàm pro solitâ Germanorum inertia laborasse.* Intolerabilis est audacia Goropii Becani, qui *Æstios* Taciti, in *Austros* commutat, cum tamen hoc nomen eodem ferè modo apud antiquos scribatur. *Aisti* enim apud Eginhartum, non tribus sed duabus tantum syllabis exprimi debent, per Diphthongum *ai* ut visum quoque Cluverio, *loco citato p. 193.* Tractu temporis varie gentis mutatum est nomen. *Guttones* enim, quos *Pytheas Massiliensis*, homo Græcus, in litore Svevici maris ponit, apud Plin. *lib. xxxvii. cap. 2.* non alii sunt quàm *Æstii*, quorum fortassis nomen in vico *Gutland* vel *Gootland* in citeriori Vistulæ ripâ superat. Sedem horum intra *Pomerelliam* fuisse opinatur Johannes Micrælius *lib. 1. Pomeran. §. 19.* *Prusici* nominis prima mentio, quantum ego memini, apud Auctorem *vite Sancti Adalberti*, quem sub Ortone III. vixisse constat, occurrit. Semel tantum hæc vita edita est à Canisio, *tom. 5. antiq. lect.* extatque in membranâ eleganter perscriptâ, inter cætera monumenta rariora *Bibliothecæ Juliae*. In eo libro non *Pruzzorum* tantum ac *Pruzia*, sed clara etiam urbis *Gedanensis* habetur mentio, quam auctor *Gyddanyze*, vel *Danyze* appellat: Sic enim scriptus liber satis manifesto literarum ductu, idque sibi etiam videri suâ manu adscripsit *Reinerus Reineccius*. Post istum autem *Adamus Bremensis*, Presbyter *Helmsoldus*, aliiq; Prussorum vocabulum adhibent.

Una tantum & quam per se gesserat Expeditione) Suscepta enim & alia expeditio est in *Wilzos* jussu Caroli M. à Carolo Filio ejus Primogenito; cum gentes istæ *Godefrido* Danorum regi se adjunxissent: quâ de *Adelimus* ac *Regino Prumiensis*, uterque *ad ann. 808.* In eo autem bello quod *Carolus* ipse *anno 789.* gesserat, res adeò feliciter processit, ut *Wilzan* inter cæteros *Wilzorum* regulos & nobilitate generis & auctoritate senectutis præcipuus, Caroli se ditioni, statim subjiceret, teste *Adelm. ad eum annum.*

CAPVT XIII.

I. **M**aximum omnium, quæ ab illo gesta sunt, bellorum, præter Saxonicum, huic bello successit, illud vide.

* MS. *Avaros.* licet quod contra * Auares, huc Hunos, susceptum est, quod ille & animosius quam cetera, & longè majori apparatu administravit. † Unam tamen per se in Pannoniam (nam hanc provinciam ea gens tum incolebat) expeditionem fecit: * ceteras filio suo Pipino, ac Præfectis provinciarum, Comitibus etiam atq; legatis * perficiendas commisit. † Quod cum ab iis strenuissimè fuisset administratum, octavo tandem anno completum est. † Quot prælia in eo gesta, quantum sanguinis effusum sit, testatur vacua omni habitatore Pannonia, & locus in * quo regia Cagami erat, ita desertus, ut ne vestigium quidem in eo humanæ habitationis appareat. † Tota in hoc bello Hunorum nobilitas periit, tota gloria decidit, omnis pecunia & congesti ex longo tempore thesauri direpti sunt. † Neque ullum bellum contra Francos exortum humana potest memoriarecordari, quò illi magis ditati & opibus aucti sint: quippe cum usque in id temporis penè pauperes viderentur, tantum auri & argenti in regia * compertum, tot spolia pretiosa in præliis sublata, ut meritò credi posset, hoc Francos Hunis justè eripuisse, quod Huni prius aliis gentibus injustè * eripuerant. † Duo tantum ex proceribus Francorum eo bello perierunt, Ericus dux Foro-Julianus, in Liburnia juxta * Tarsaticam maritimam civitatem, insidiis oppidanorum interceptus, & Geroltus Bajoariæ præfectus, in Pannonia, cum contra Hunos præliaturus, aciem instrueret, incertum à quo, cum duobus tantum, qui eum obequitantem ac singulos hortantem comitabantur, interfectus est. † Cæterum incruentum penè Francis hoc bellum fuit, & prosperrimum exitum habuit, tametsi diutius suâ magnitudine traheretur: post quod & Saxonicum suæ prolixitati convenientem finem accepit.

ANIM.